

Naujoji evangelizacija

Žmogiškasis gyvenimas nepasiekia pilnutinės sklaidos savaime. Mūsų gyvenimas yra atviras klausimas, nepabaigtas projektas, kurį dar reikia papildyti ir įgyvendinti. Kiekvieno žmogaus pamatinis klausimas – kaip įgyvendinti tą tapsmą žmogumi? Kaip išmokstama gyvenimo meno? Kuris kelias veda į laimę?

Evangelizuoti reiškia parodyti šį kelią, išmokyti gyvenimo meno. Pradėdamas viešąjį gyvenimo laikotarpį Jėzus skelbia atėjęs evangelizuoti vargdienių (plg. Lk 4, 18). Kitais žodžiais tariant, jis sako: „turiu atsakymus į jūsų pamatinius klausimus, aš jums parodysiu gyvenimo kelią, negana to, aš pats esu tas kelias“. Pats didžiausias skurdas – tai negebėjimas džiaugtis, bodėjimasis gyvenimu, kuris atrodo esąs absurdiškas ir prieštaringas. Toks skurdas šiandien yra labai išplitęs pačiomis įvairiausiomis formomis, tiek materialiai turtingose visuomenėse, tiek vargingose šalyse. Negebėjimas džiaugtis sudaro prielaidas negebėjimui mylėti, pavydai, godumui – visoms ydoms, niokojančioms atskirų žmonių ir pasaulio gyvenimą. Todėl mums reikia naujosios evangelizacijos – jei gyvenimo menas liks nepažintas, neveiks ir kiti dalykai. Tačiau šis menas nėra mokslo objektas: šio meno gali išmokyti tik tas, kuris turi gyvenimą, tasai, kuris pats asmeniškai yra Evangelija.

I. Naujosios evangelizacijos struktūra ir metodas

1. Struktūra

Prieš pradėdamas kalbėti apie naujosios evangelizacijos pamatinius turinio klausimus, norėčiau tarti žodį apie jos struktūrą ir tinkamą metodą. Bažnyčia visados evangelizuoja ir niekuomet nėra nutraukusi evangelizacijos. Ji kasdien švenčia Eucharistijos slėpinį, teikia sakramentus, skelbia gyvenimo žodį – Dievo žodį ir įsipareigoja teisingumui bei meilei. Ši evangelizacija neša vaisių, teikia šviesą ir džiaugsmą, daugybei žmonių parodo gyvenimo kelią; daugelis, dažnai patys to nesuvokdami, gyvena šios nuolatinės evangelizacijos trykštančioje šviesoje ir šilumoje. Vis dėlto matome progresuojantį nukrikščionėjimo procesą, kurio metu prarandamos esminės žmogiškosios vertybės, o tai kelia susirūpinimą. Šiandien didelė žmonijos dalis Bažnyčios nuolat vykdomoje evangelizacijoje neranda Evangelijos, neranda įtikinamo atsakymo į klausimą, kaip gyventi.

Todėl greta nuolatinės, niekuomet nenutrūkusios ir nenutrauktinos ieškome ir naujos evangelizacijos, kuri būtų suvokiama pasauliui, nerandančiam prieigos prie „klasikinės“ evangelizacijos. Evangelija reikalinga visiems, ji nėra skirta tik apibrėžtam žmonių būriui, todėl esame įpareigoti ieškoti naujų Evangelijos nešimo visiems kelių.

Tačiau čia iškyla ir nekantrumo pagunda, pagunda tuoj pat sulaukti didelio pasisekimo, siekti didelės kiekybės. Tai nėra Dievo metodas. Dievo karalystei ir evangelizacijai, kuri yra Dievo karalystės įrankis ir kanalas, visuomet galioja garstyčios grūdo palyginimas (plg. Mk 4, 31–32). Šiuo ženkle Dievo karalystė nuolat prasideda iš naujo. Naujoji evangelizacija negali norėti tuoj pat naujais rafinuotesniais metodais pritraukti nuo Bažnyčios nutolusias didžiules žmonių minias. Ne, ne toks yra naujosios evangelizacijos pažadas. Naujoji evangelizacija reiškia, jog nepasitenkinant tuo, kad iš garstyčios grūdo

išaugo didžiulis visuotinės Bažnyčios medis, kad jo šakose gali rasti vietas įvairiausi paukščiai, išdrįsti pradėti iš naujo su mažo grūdelio nuolankumu, paliekant Dievo nuožiūrai, kada ir kaip jis išaugs (Mk 4, 26–29). Dideli dalykai prasideda iš menko grūdelio, o masiniai sąjūdžiai visuomet efemeriški. Teilhardas de Chardinas, žvelgdamas į evoliucijos procesą, kalba apie „kilmės neapibrėžtumą“ (le blanc des origines): moksliniam tyrimui rūšių atsiradimas yra neregimas ir neapčiuopiamas. Kilmės šaltiniai lieka paslėpti, jie pernelyg menki. Kitais žodžiais tariant, dideli dalykai prasideda nuo nuolankumo. Kol kas palikime nuošalyje klausimą, ar ir kiek teisingi Teilhardas savo evoliucijos teorijomis. Dėsnis apie nematomus pradmenis išreiškia vieną tiesą, kuri būdinga Dievo veikimui istorijoje. „Tave išsirinkau ne dėl didumo, priešingai, esi mažiausia iš visų tautų; išsirinkau tave todėl, kad tave myliu“, – sako Dievas Izraelio tautai Senajame Testamente, tuo išreiškdamas pamatinį išganymo istorijos paradoksą. Iš tikrųjų Dievui nesvarbu didžiuliai skaičiai, išorinė galybė neženklina jo buvimo. Daugelyje Jėzaus palyginimų parodoma ši dieviškojo veikimo struktūra ir šitaip atsakoma į mokinių išankstinę nuomonę; jie laukė visiškai kitokių Mesijo ženklų ir laimėjimų – tokių sėkmingų rezultatų, kokius šėtonas, rodydamas viso pasaulio karalystes, siūlė Viešpačiui: „Visa tai aš tau atiduosiu“ (Mt 4, 9). Tiesa, Paulius savo gyvenimo pabaigoje buvo susidaręs įspūdi, jog paskelbė Evangeliją iki pat žemės pakraščių. Tačiau krikščionys tuomet buvo mažos pasklidusios pasaulyje bendruomenės; pasaulietiška žvelgiant, jos buvo nereikšmingos. Iš tikro krikščionys buvo tarsi raugas, iš vidaus persmelkiantis tešlą, ir nešė pasaulio ateitį (plg. Mt 13, 33). Sena patarlė byloja: „Dievo vardas nėra sėkmė“. Naujoji evangelizacija turi paklusti garstyčios grūdelio slėpiniui ir nepretenduoti iš karto išauginti didžiulį medį. Mes arba pernelyg saugiai gyvename jau egzistuojančio didelio medžio prieglobstyje, arba nekantriai norime turėti dar didesnį, dar gyvybingesnį medį. Vietoje to turime priimti slėpinį, kad Bažnyčia kartu yra didžiulis medis ir mažytis grūdelis. Išganymo istorijoje visada tuo pat metu yra Didysis penktadienis ir Velykų sekmadienis...

2. Metodos

Iš šios naujosios evangelizacijos struktūros kyla ir teisingas jos metodas. Taip, turime protingai naudotis šiuolaikiniais metodais, kad būtume išgirsti, o veikiau padarytume Viešpaties balsą prieinamą ir suprantamą. Nesiekiame būti išklausyti dėl savęs, nenorime didinti savo institucijų galios ir apimties, bet trokštame tarnauti žmonėms ir žmonijai, palikdami vietas Tam, kuris yra Gyvenimas. Šis savęs išsižadėjimas, aukojantis Kristui dėl žmonių išganymo, yra tikrojo įsipareigojimo Evangelijai pamatinė sąlyga. „Aš atėjau savo Tėvo vardu, o jūs manęs nepriimate. Jei kitas ateitų savuoju vardu, tą jūs priimtumėte“, – sako Viešpats (Jn 5, 43). Priešingas ženklas yra antikristo, kalbančio savo vardu. Sūnaus ženklas yra jo bendrystė su Tėvu. Sūnus mus įveda į Trejybės bendrystę, amžinosios meilės ratą, kuriame asmenys yra „grynieji santykiai“, grynas savęs dovanojimo ir priėmimo aktas. Trejybiškasis modelis, regimas Sūnuje, kalbančiame ne savo vardu, parodo tikrojo evangelizuotojo gyvenimo būdą. Evangelizavimas – tai ne tam tikras kalbėjimo, bet gyvenimo būdas; evangelizuoti reiškia gyventi klausantis ir tapti Tėvo balsu. „Ji nekalbės iš savęs, bet skelbs, ką bus išgirdusi“, – sako Viešpats apie Šventąją Dvasią (Jn 16, 13). Ši kristologinė ir pneumatologinė evangelizacijos forma yra tuo pat metu ir ekleziologinė forma: Viešpats ir Dvasia stato Bažnyčią, atsiduoda Bažnyčios bendrystėje. Kristaus ir Dievo karalystės skelbimas suponuoja Kristaus balso klausymą Bažnyčios balse. „Kalbėti ne savo vardu“ – tai kalbėti Bažnyčios misijoje.

Iš šio atsižadėjimo dėsnio kyla labai praktiškos išvados: visi tinkami ir morališkai priimtini metodai yra studijuotini – privalu naudotis šiomis bendravimo galimybėmis. Tačiau žodžiai ir visas komunikavimo menas negali paveikti žmogaus asmens tiek giliai, kiek turi pasiekti

Evangelija. Prieš keletą metų skaičiau vieno puikaus mūsų amžiaus kunigo, Bassano del Grappa klebono Don Didimo biografiją. Jo užrašuose galima rasti aukso žodžių, maldos ir meditacijos gyvenimo vaisių. Mūsų nagrinėjama tema Don Didimo, pavyzdžiui, taip sako: „Jėzus pamokslaudavo dieną, naktį meldavosi”. Šia trupa pastaba jis norėjo pasakyti, kad Jėzus turėjo išmelsti mokinius iš Dievo. Tas pat galioja visados. Mes patys negalime laimėti žmonių. Turime gauti juos iš Dievo ir Dievui. Visi metodai yra tušti be maldos pamato. Skelbimo žodis turi būti nuolat laistomas intensyviu maldos gyvenimu.

Turime pridurti paskesnę žingsnį. Jėzus skelbė dieną, naktį meldavosi, bet tai dar ne viskas. Visas jo gyvenimas, kaip labai gražiai parodo Luko evangelija, buvo kelias kryžiaus link, kilimas į Jeruzalę. Jėzus atpirko pasaulį ne gražiais žodžiais, bet savo kančia ir mirtimi. Ši jo kančia yra neišsemiamas gyvybės šaltinis pasauliui; kančia teikia galios jo žodžiams.

Pats Viešpats – išplečiant ir papildant garstyčios grūdo parabolę – suformulavo šį vaisingumo dėsnį savo žodžiu apie kviečių grūdą, kuris miršta nukritęs į dirvą (Jn 12, 24). Šis dėsnis taip pat galioja iki pasaulio pabaigos ir drauge su garstyčios grūdo slėpiniu sudaro naujosios evangelizacijos esmę. Tai įrodo visa istorija. Nesunku tai atskleisti krikščionybės istorijoje. Čia norėčiau priminti evangelizacijos pradžią šventojo Pauliaus gyvenime. Jo misijos sėkmė nebuvo retorikos meno ar pastoracinio įžvalgumo vaisius; misijos vaisingumas buvo susijęs su kančia, kančios bendryste su Kristumi (plg 1 Kor 2, 1–5; 2 Kor 5, 7; 11, 10 ir t.; 11, 30; Gal 4, 12–14). Viešpats pasakė: „Nebus duota kito ženkle, tik pranašo Jonos ženklas”. Jonos ženklas yra nukryžiuotasis Kristus, taip pat liudytojai, papildantys, „ko dar trūksta Kristaus vargams” (Kol 1, 24). Visais istorijos periodais iš naujo pasitvirtina Tertuliono žodžiai: kankinių kraujas yra sėkla.

Šv. Augustinas gražiai aiškina Jn 21 skyrių, kur pranašystė apie Petro kankinystę glaudžiai susieta su siuntimu ganyti, tai yra Petro primato įsteigimu. Štai kaip šv. Augustinas komentuoja Jn 21, 16 tekstą „Ganyk mano aveles”, vadinasi, kentėk už mano aveles (Sermo Guelf. 32 PLS 2, 640). Motina negali duoti gyvybės kūdikiui be kančios. Kiekvienas gimdymas reikalauja kančios, o tapimas krikščionimi yra gimdymas. Dar kartą tai nusakykime Viešpaties žodžiais: Dievo karalystė reikalauja jėgos (Mt 11, 12; Lk 16, 16), bet Dievo jėga yra kančia ir kryžius. Negalime duoti gyvenimo kitiems, neatiduodami savo gyvybės. Anksčiau aptartas atsižadėjimo procesas yra konkretus (išreikštas įvairiomis formomis) būdas atiduoti savo gyvybę. Apmąstykime Išganytojo žodžius: „Kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės” (Mk 8, 35).

II. Esminis naujosios evangelizacijos turinys

I. Atsivertimas

Aptardami naujosios evangelizacijos turinį pirmiausia privalome atsižvelgti į tai, kad Senasis Testamentas neatskiriamas nuo Naujojo Testamento. Esminį Senojo Testamento turinį apibendrina Jono Krikštytojo skelbimas: Atsiverskite! Be Krikštytojo neįmanoma prieiti prie Jėzaus. Neįmanoma ateiti pas Jėzų prieš tai neatsiliepus į jo pirmtako raginimą. Jėzus pasitelkė Jono žinią, kaip savo skelbimo sintezę: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija” (Mk 1, 15). Graikiškas žodis, nusakantis atsivertimą reiškia raginimą permąstyti savo ir bendrą gyvenimo būdą, įsileisti Dievą į savo gyvenimo kriterijus, nebeteisti tik pagal visuomenėje paplitusią nuomonę. Nuosekliai mąstant toliau, atsiversti reiškia negyventi taip, kaip gyvena kiti, nesielgti, kaip elgiasi kiti, nesijausti teisiais atliekant abejotinus, dviprasmius veiksmus, kurie pavojingi dėl to, kad ir kiti elgiasi taip pat; pradėti žvelgti į

savo gyvenimą Dievo akimis; siekti gėrio, nors tai sukeltų nepatogumų; orientuotis ne pagal žmonių daugumos nuosprendžius, bet pagal Dievo teismą, kitais žodžiais, siekti naujo gyvenimo stiliaus, naujos gyvybės. Visa tai nereiškia moralizmo. Supaprastinus krikščionybę paverčiant ją morale iš akių išleidžiama Kristaus žinios esmė – tai naujos bičiulystės dovana, bendrystės su Kristumi, taigi ir su Dievu, dovana. Atsivertusysis į Kristų nesiekia kurti savo moralinės autarkijos, nepretenduoja savo jėgomis susikurti gerovės. Atsivertimas (metanoia) reiškia visai priešingai – išsinerti iš pasitenkinimo savimi, įžvelgti ir priimti savo skurdą, taip pat kitų ir Kito neturtą, savo atleidimo, savo bičiulystės skurdą. Gyvenimas be atsivertimo yra savęs pateisinimas (nesu blogesnis už kitus). Atsivertimas yra nuolankumas atsiduodant Kito meilei, kuri tampa mano paties gyvenimo matas ir kriterijus.

Privalome atsižvelgti taip pat į socialinį atsivertimo aspektą. Tiesa, atsivertimas pirmiausia yra asmeniškiausias aktas, tai įsiasmeninimas. Atsiribojau nuo formulės „gyventi kaip visi“ (nebesijaučiu nuteisintas dėl to, kad visi elgiasi taip, kaip aš) ir Dievo akivaizdoje randu savo tikrąjį „aš“, savo asmeninę atsakomybę. Tačiau tikroji personalizacija visuomet yra drauge ir gilesnė socializacija. „Aš“ iš naujo visa gelme atsiveriu „Tau“, ir taip gimsta naujas „Mes“. Pasaulyje paplitęs gyvenimo būdas kelia nuasmeninimo pavojų, kai gyvenu ne savo, bet kitų gyvenimą; o atsiverčiant turi būti įgyvendintas naujasis Dievo bendrakeleivio „Mes“. Skelbdami atsivertimą privalome pasiūlyti ir gyvenimo bendriją, bendrą erdvę naujajai gyvensenai. Negalima evangelizuoti vien žodžiais. Evangelija kuria gyvenimą, kuria kelionės bendruomenę. Grynai individualus atsivertimas nėra patvarus...

2. Dievo karalystė

Raginimo atsiversti esminė sąlyga yra gyvojo Dievo skelbimas. Jėzaus skelbime teocentrizmas sudaro esminį pamatą; tai turi būti ir naujosios evangelizacijos šerdis. Jėzaus skelbimo raktinis žodis yra Dievo karalystė. Tačiau Dievo karalystė nėra daiktas, socialinė ar politinė struktūra, tai nėra utopija. Dievo karalystė yra Dievas. Ji reiškia: Dievas čia, Dievas gyvas. Dievas būna ir veikia pasaulyje, mūsų ir mano gyvenime. Dievas nėra tolimesnis „galutinė priežastis“, jis nėra deizmo „didysis architektas“, paleidęs pasaulio mašiną, o pats pasitraukęs šalin. Priešingai, Dievas yra esamiausia ir lemiamiausia tikrovė kiekviename mano gyvenimo akte, kiekvienu istorijos momentu. Atsisveikinimo konferencijoje palikdamas Miunsterio universitetą teologas J. B. Metz pasakė dalykų, kurių buvo sunku tikėtis iš jo išgirsti. Šis teologas praaišijęs skelbė antropocentrizmą, anot jo, tikrąjį krikščionybės atėjimą laiduoja antropologinė raida, sekuliarizacija, pasaulio sekuliarumo atradimas. Vėliau jis mokė politinės teologijos, politinės tikėjimo raiškos; dar vėliau – apie „pavojingą atmintį“, o galiausiai dėstė naratyvinę teologiją. Po šio ilgo ir sunkaus kelio J. B. Metz mums šiandien tvirtina, kad tikroji mūsų laikų problema yra „Dievo krizė“, Dievo nebuvimas, tuščia religingumo iškamša. Teologija privalo grįžti atgal, kad taptų tikra teo-logija, tai yra kalbėtų apie Dievą ir su Dievu. Metz teigus: vienintelis žmogui būtinas dalykas – *unum necessarium* – yra Dievas. Viskas kinta priklausomai nuo to, ar Dievas čia yra, ar jo nėra. Deja, ir mes, krikščionys, dažnai gyvename taip, tarsi Dievas neegzistuos (si Deus non daretur). Gyvename pagal devizą: „Dievo čia nėra, o jei ir yra, tai čia neateis“. Todėl evangelizuojant pirmiausia privalu kalbėti apie Dievą, skelbti vienintelį tikrąjį Dievą Kūrėją, Pašventintoją, Teisėją (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas).

Čia taip pat dera atsižvelgti į praktinį aspektą. Dievas negali būti pažintas vien per žodžius. Neįmanoma pažinti asmens, jei žinome apie jį tik iš kitų. Skelbti Dievą reiškia įsitraukti į santykį su Dievu: skelbti ir melstis. Malda yra tikėjimas veiksmu. Tik per gyvenimo su Dievu patirtį atsiskleidžia jo buvimo akivaizdumas. Todėl tokios svarbios yra maldos

mokyklos ir bendruomenės. Tai asmeninės maldos („savo kambaryje“, vien Dievo akivaizdoje), bendros „paraliturginės“ maldos („liaudies maldingumo“) ir liturginės maldos tarpusavio papildymas. Taip, liturgija pirmiausia yra malda. Jos ypatybė ta, kad jos pirminis subjektas nesame mes (kaip asmeninėje maldoje ar liaudies maldingume), bet pats Dievas. Liturgija yra *actio divina* – Dievas veikia, o mes atsiliepiame į dieviškąjį veikimą.

Kalbėti apie Dievą ir kalbėtis su Dievu visuomet reikia vienu metu. Dievo skelbimas veda į bendrystę su Dievu broliškoje bendrystėje, Kristaus įsteigtoje ir gaivinamoje. Todėl liturgija (sakramentai) nėra šalutinė tema, skelbiant gyvąjį Dievą. Tai mūsų santykio su Dievu konkretizavimas. Turint tai omenyje leiskit pasidalyti viena bendra pastaba dėl liturgijos. Mes dažnai švenčiame liturgiją pernelyg racionalistiškai. Liturgija virsta mokymu, kurio kriterijus suprantamumas. To pasekmė neretai būna slėpinio subanalinimas, mūsų žodžių vyravimas, frazių, kurios, atrodo priimtinesnės ir patrauklesnės žmonėms, kartojimas. Tačiau tai yra ne tik teologinė, bet ir psichologinė bei pastoracinė klaida. Ezoterizmo banga, azijietiško atsipalaidavimo ir savo tuštumos pajautimo technikų paplitimas rodo, kad mūsų liturgijai kažko trūksta. Iš tikrųjų šiandienos pasaulyje mums reikia tylos, individualumą pranokstančio slėpinio, grožio. Liturgija nėra celebruojančio kunigo ar grupės specialistų išradimas. Ji (rito) per amžius vidujai organiškai rutuliojosi, apimdama visų kartų tikėjimo patirties vaisių. Net jeigu dalyviai galbūt nesupranta visų atskirų žodžių, jie suvokia giliają prasmę, visus žodžius pranokstančio slėpinio buvimą. Ne celebrantas yra liturginio veiksmo centras. Jis stovi prieš liaudį ne savo paties vardu, kalba ne iš savęs ir sau, bet *in persona Christi*. Svarbu ne asmeniniai celebranto gebėjimai, bet vien jo tikėjimas, kuriame permatomas Kristus. „Jam skirta augti, o man – mažėti“ (Jn 3, 30).

3. Jėzus Kristus

Šiuo apmąstymu Dievo tema jau išplėtotą ir konkretizuotą Jėzaus Kristaus temoje. Dievo tema tik Kristuje ir per Kristų tampa iš tikrųjų konkreti: Kristus yra Emanuelis, Dievas su mumis, Esančiojo konkretizacija, atsakas į deizmą. Šiandien pastebima didelė pagunda Jėzų Kristų, Dievo Sūnų, supaprastinant paversti tik istoriniu Jėzumi, kuris buvo tik žmogus. Jėzaus dievystė nebūtinai neigiama, bet tam tikrais metodais iš Biblijos distiliuojamas Jėzus, atitinkantis mūsų mastą, toks Jėzus, kuris yra galimas ir suvokiamas pagal mūsų istoriografijos parametrus. Tačiau tas „istorinis Jėzus“ yra dirbtinis darinys, tai jo kūrėjų, o ne gyvojo Dievo atvaizdas (plg. 2 Kor 4, 4 ir t.; Kol 1, 15). Ne tikėjimo Kristus yra mitas, vadinamasis istorinis Jėzus yra mitologinė figūra, įvairių aiškintojų išrasta sau patiems. Dviejų šimtmečių „istorinio Jėzaus“ istorija patikimai atspindi šio laikotarpio filosofijų bei ideologijų istoriją.

Šiame pranešime negaliu išnagrinėti Išganytojo skelbimo turinio. Norėčiau trumpai pabrėžti du svarbius aspektus. Pirmasis yra sekti Kristų, dovanojantį save kaip mano gyvenimo kelią. Sekti Kristumi nereiškia mėgdžioti žmogų Jėzų. Tokia pagunda būtinai nuviltų, tai būtų anachronizmas. Kristaus sekimas turi aukštesnę tikslą – tapti panašiam į Kristų, pasiekti vienybę su Dievu. Toks žodis skamba gana neįprastai šiuolaikinio žmogaus ausiai. Tačiau iš tikrųjų visi trokštame begalybės, begalinės laisvės, beribės laimės. Pastarųjų dviejų šimtmečių revoliucijų istorija tik taip paaiškinama. Narkotikai tik taip paaiškinami. Žmogaus nepatenkina žemesni už dieviškąjį lygmenį sprendimai. Tačiau visi keliai, kuriuos siūlo „žaltys“ (Pr 3, 5), tai yra pasaulio išmintis, nuvilia. Vienintelis kelias yra bendrystė su Kristumi, įgyvendinama sakramentiniu gyvenimu. Kristaus sekimas yra ne moralinis argumentas, bet „slėpininga“ tema – tai drauge dieviškasis veikimas ir mūsų atsakas.

Svarstydami sekimo temą atsiduriame kitoje kristologijos ašyje, kurią norėjau paminėti. Tai Velykų slėpinys, kryžius ir prisikėlimas. „Istorinio Jėzaus“ rekonstrukcijose kryžiaus tema paprastai netenka prasmės. „Miesčioniškoje“ interpretacijoje jis tampa išvengiamu įvykiu be teologinės vertės, revoliucinis interpretavimas čia išvelgia didvyrišką maištininko mirtį. Tikrovė yra kitokia. Kryžius priklauso dieviškajam slėpiniui, jis išreiškia jo meilę, parodytą iki galo (Jn 13, 1). Sekti Kristų reiškia dalyvauti jo kryžiuje, vienyti su jo meile, dalyvauti mūsų gyvenimo perkeitime, kuris tampa naujo žmogaus, sukurto pagal Dievą (plg. Ef 4, 24), gimimu. Kas užmiršta kryžių, praleidžia krikščionybės esmę (plg. 1 Kor 2, 2).

4. Amžinasis gyvenimas

Paskiausias kertinis elementas, priklausantis kiekvienai tikrai evangelizacijai, yra amžinasis gyvenimas. Šiandien privalome su nauja jėga savo kasdieniame gyvenime skelbti tikėjimą. Norėčiau ypač pabrėžti vieną Jėzaus skelbimo aspektą, kurio dažnai nepaisoma: Dievo karalystės skelbimas yra esančiojo Dievo skelbimas, Dievo, kuris mus pažįsta ir išklauso; Dievo, kuris įeina į istoriją daryti teismo. Toks skelbimas yra taip pat teismo ir mūsų atsakomybės skelbimas. Žmogus negali daryti, ką užsiori ar nedaryti to, ką privalo. Jis bus teisiamas. Jis privalo atsiskaityti. Šis tikrumas galioja tiek galingiesiems, tiek ir paprastiesiems žmonėms. Ten, kur šis įsitikinimas gerbiamas, šio pasaulio galybių ribos yra apibrėžtos. Dievas teisia ir tik jis galiausiai gali tai daryti. Mums tai seksis tuo geriau, kuo labiau įstengsime gyventi Dievo akivaizdoje ir skelbsime pasauliui tiesą apie teismą. Taigi tikėjimo tiesa apie teismą, jo galia ugdyti sąžines yra vienas kertinių Evangelijos turinio dalykų, tai iš tiesų yra gera naujiena. Ji yra tokia visiems, kurie kenčia dėl neteisybės pasaulyje ir ieško teisybės. Taip suprantamas ir ryšys tarp Dievo karalystės ir „varguolių“, kenčiančiųjų ir visų tų, apie kuriuos byloja Kalno pamokslo palyginimas. Jie yra saugojami tikro įsitikinimo dėl teismo, garantijos, kad teismas yra. Tai ir yra tikrasis tiesos apie teismą, apie Dievą Teisėją turinys: teisybė yra. Pasaulio neteisybės nėra paskutinis istorijos žodis. Teisingumas yra. Priešintis šiai tiesai gali tik tas, kuris nenori, kad būtų teisybė. Jei rimtai priimsime teismą ir iš to mums tenkančios atsakomybės rimtumą, gerai suvoksime kitą skelbimo aspektą – atpirkimą. Tai, kad Jėzus ant kryžiaus priėmė mūsų nuodėmes, kad pats Dievas Sūnaus kančioje tampa mūsų, nusidėjėlių, užtarėjas ir taip sudaro atgailaujančiam nusidėjėliui atgailos bei vilties galimybę, nuostabiai išreikšta šv. Jono žodžiais: Dievo akivaizdoje nuraminkime savo širdį, jei širdis imtų mus smerkti. „Dievas didesnis už mūsų širdį ir viską pažįsta“ (1 Jn 3, 20 ir t.). Dievo gerumas yra begalinis, tačiau negalime sumenkinti šio gerumo, paversdami jį apsimetėlišku saldumu be tiesos. Vien tikėdami teisingu Dievo teismu, vien alkdami ir trokšdami teisybės (plg. Mt 5, 6), atversime savo širdį, savo gyvenimą dieviškajam gailestingumui. Netiesa, kad tikėjimas amžinuoju gyvenimu padaro nereikšmingą žemiškąjį gyvenimą. Priešingai, tik tuomet, kai mūsų gyvenimo matas yra amžinybė, tuomet ir šis gyvenimas žemėje yra didis ir labai vertingas. Dievas yra ne mūsų gyvenimo konkurentas, bet mūsų didybės laidas. Taigi grįžtame į savo išeities tašką – Dievą. Gerai perpratę krikščioniškąją žinią nekalbame apie gausybę dalykų. Krikščioniškoji žinia yra labai paprasta. Kalbame apie Dievą ir apie žmogų ir taip pasakome viską.

Pranešimas skaitytas Katechetų jubiliejaus proga Romoje 2000 gruodžio 10 d.